

Formanden: Rigsdagsmanden for Bræsto Amts 2den Valgkreds har Ordet.

P. Olsen: Da jeg begjærede Ordet, saa var det, fordi jeg vilde tillade mig adskillige Henstillinger til det ærede Ministerium, navnlig til den ærede Cultusminister; men, da jeg seer, at denne ikke, ligesaa lidt som nogen af de andre Ministre, er tilstede under denne, som jeg maa mene meget vigtige Sag, saa vil jeg frasalde Ordet; thi jeg kan ikke vente, at det vil være til nogen Nytte at tale, naar hverken Cultusministeren eller noget andet Medlem af Ministeriet er tilstede.

Formanden: Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 6te Valgkreds har Ordet.

Raben: Dengang den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 1ste Valgkreds (B. Schøler) og jeg indbragte det Lovforslag, som i dette Dieblif er taget tilbage, gjorde vi det i den Overbeviisning, at Thinget og Ministeriet med Iver og Varme vilde tage sig af denne Sag. Denne Overbeviisning har bekræftet sig, forsaavidt Thinget med Interesse har antaget sig Sagen, og det Udvalg, som er blevet nedsat for at behandle den nærmere, er meget snart kommet til Enighed angaaende de væsentligste Puncter deri. For Diebliffet foreligger det ikke efter Dagsordenen at tale om de specielle Puncter i dette Forslag, og der paa skal jeg altsaa ikke gaae ind. Jeg vil ligesaa lidt denne som forrige Gang trætte Thinget med at fortælle om, at der er meget stor Trang til Forandring i Skolelærernes Stilling, det er dem Alle saavel som mig og mange af de Herrer bedre end mig bekendt. Jeg vil imidlertid gjøre opmærksom paa, at dersom der ikke meget snart skeer nogen Forbedring i Skolelærernes Kaar, da vilde disse ikke alene blive ligesaa flette, som de nu ere, men de vilde bestandig blive fletterne endnu. Som Forholdene stille sig her i Landet ved den stigende Velstand, ligger det nemlig i Sagens Natur, at den, som ikke gaaer frem, gaaer tilbage, og det vil saaledes herester blive Tilfældet, at Skolelærerne, uagtet de nominelt have den samme Betaling, dog i Virkeligheden vilde faae mindre; thi Livsforholdene vilde blive bestandigt flere og

flere, og Prisen paa disse stiger desuden ogsaa. Man har desuden viist ved mange forskjellige Love, at man har erkjendt dette Princip med Hensyn til de andre Statens Bestillingsmænd, og jeg kan ikke see, hvorfor ikke Skolelærerne ligesaa godt skulle have forbedrede Vilkaar som Andre. Det er imidlertid ikke, hvad jeg ogsaa før har tilladt mig at bemærke, for Skolelærernes Skyld alene, men det er for Statens egen Skyld, det er for Opdragelsen og for Underviisningen af den største Deel af Statens Borgere, at jeg ønsker, at Skolelærernes Kaar skulle blive forbedrede. Nu fordrer den stigende Cultur, at man maa forlange meget mere af Skolelærerne med Hensyn til Børnens Underviisning end tilforn; thi hvad der før en Snees Aar siden kunde kaldes Dygtighed for en Skolelærer, vilde nu i ethvert Tilfælde kun være Middelmaadighed, og hvad der før var middelmaadigt, vil nu være slet. Men det er en Selsfølge, at, naar man forlanger bedre Underviisning af en Skolelærer nu end før, saa maa man ogsaa yde ham mere derfor; thi Arbeidet og Betalingen for Arbeidet maae staae i Forhold til hinanden. Men, vil man ikke yde dem passende Lønning, saa vil Underviisningen blive daarlig til et meget stort Fordærv for Staten. Det er naturligt, at enkelte af Statens Borgere, naar man forbedrer Skolelærernes Kaar, vilde komme til at yde en Ubetydelighed mere; men deels er der Intet, hvortil Folk bedre kan anvende deres Penge end til deres Børns Underviisning, og deels er atter det, de dertil anvende, ofte kun aldeles nominelt; thi, naar Børnene erholde bedre Underviisning, vilde de meget snarere kunne komme til at ernære sig selv, og koste altsaa Forældrene mindre. Vi have saaledes troet, at det var af en bydende Nødvendighed, at der snart blev gjort Noget for Skolelærerne; men det er paa Grund af den korte Tid, vi nu have tilbage, ikke muligt at faae Sagen tilendebragt, og jeg har derfor taget Forslaget tilbage; men jeg haaber, at, naar Thinget vil vedtage den Beslutning, som nu foreligger, vil der idetmindste være gjort eet ikke ringe Skridt til, at de danske Skolelæreres Stilling, ikke alene for deres Skyld, men til